

Arbeidsrettet norskopplæring

Kurs i Møre i Romsdal, Molde, oktober 2017

Arbeidsrettet opplæring

Kompetanse Norge ønsker med denne temaside å gi ledere og lærere i voksenopplæringen metoder og teoretisk grunnlag for hvordan de kan levere en best mulig norskopplæring som forbereder deltakerne på norsk arbeidsliv.

Vi vil på siden presentere relevant teori på feltet i tillegg til aktuelle metoder og læringsressurser. Arbeidsretting av norskopplæringen innebærer at opplæringen har fokus på språket som brukes i arbeidslivet og på å gi deltakerne opplæring som er nyttig for å komme i arbeid.

Det må likevel understrekes at generell norsk til bruk på flere arenaer enn arbeidslivet, også er viktig å tilegne seg. Få beholder en jobb over lengre tid om de kun kan nok språk til å utføre arbeidsoppgaver i snever forstand.

Hva er arbeidsrettet norskopplæring?	Åpne	▼
Praksis – det utvidede klasserommet	Åpne	▼
Språket i arbeidslivet – autentisk materiale	Åpne	▼
Arbeidsmåter i arbeidsrettet norskundervisning	Åpne	▼
Kvalifisere seg til arbeidslivet	Åpne	▼
Lære om arbeidslivet	Åpne	▼

Veiledning i arbeidslivskunnskap

[Voksenopplæringscenteret i Bærum har utarbeidet en veiledning i arbeidslivskunnskap.](#)

Meld deg inn!

Vi har ei facebookgruppe om Arbeidsrettet norskopplæring!

Besøksskole

Voksenopplæringscenteret i Bærum får støtte fra Kompetanse Norge slik at de kan fungere som besøksskole for å veilede andre voksenopplæringscentre i hvordan norskopplæring for innvandrere kan arbeidsrettes.

[Her kommer du i kontakt med Bærum kommunale voksenopplæring \(Voksenopplæringscenteret\).](#)

Mer om arbeidsretting

Les om [arbeidsretting av introduksjonsprogrammet \(IMDi\)](#)

Tilpassede opplæringsløp

Spor 3: god allmennutdanning

Spor 2: en del skolegang

Spor 1: liten skolebakgrunn

Alfabetiseringsmodulen: kan ikke lese eller skrive noe språk, har ikke skoleerfaring

→tempo, progresjon, arbeidsmåter, gruppestørrelse, læremidler

Varig tilknytning til arbeidslivet?

- Å skaffe seg en jobb
- Å bli i jobben
- Å kunne delta i omstillinger
- Å kunne skaffe seg ny jobb om nødvendig/ønskelig

Arbeidsrettet språkopplæring, hva er det?

- Lære språket som brukes i arbeidslivet
- lære språk for å kvalifisere seg til arbeidslivet
 - Gjennom (kompletterende) formell utdanning
- lære om arbeidslivet
- lære på arbeidsplasser

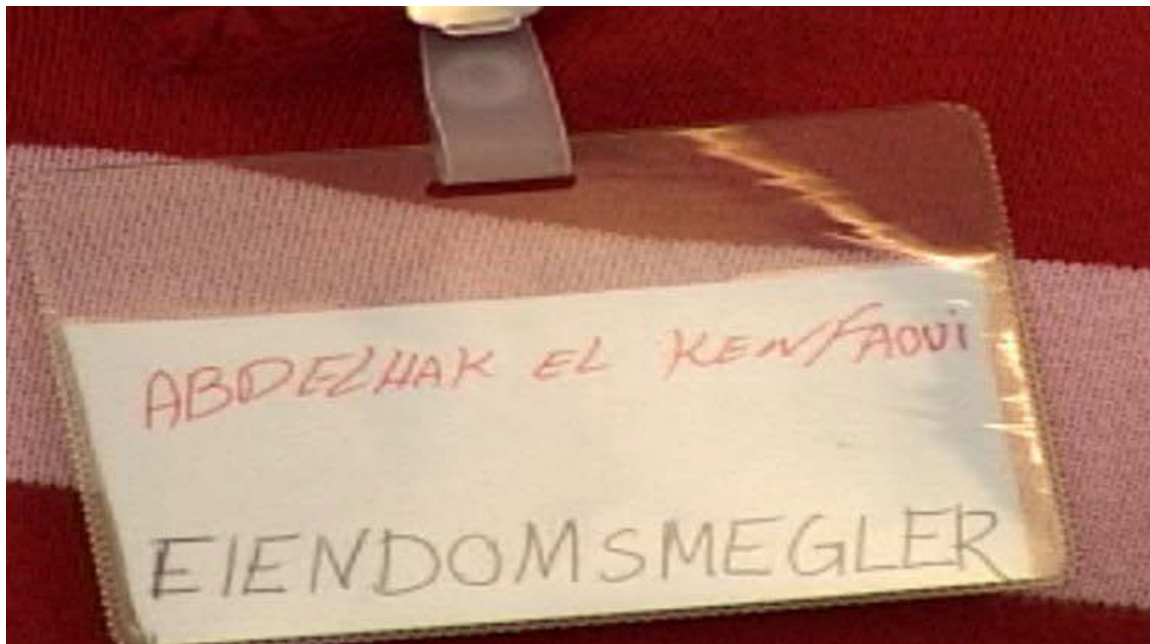
Åpningsaktivitet

AKTIVITET to og to:

- Tenk deg et yrke, drømmeyrket, for eksempel
- «10 spørsmål» for å finne ut hva den andre er .
- Sett arbeidserfaring, yrkeserfaring og arbeidsønsker i fokus fra starten av - det er en viktig del av de fleste voksnes identitet!

Fokus på jobb fra første dag

Yrkesidentiteten løftes fram!

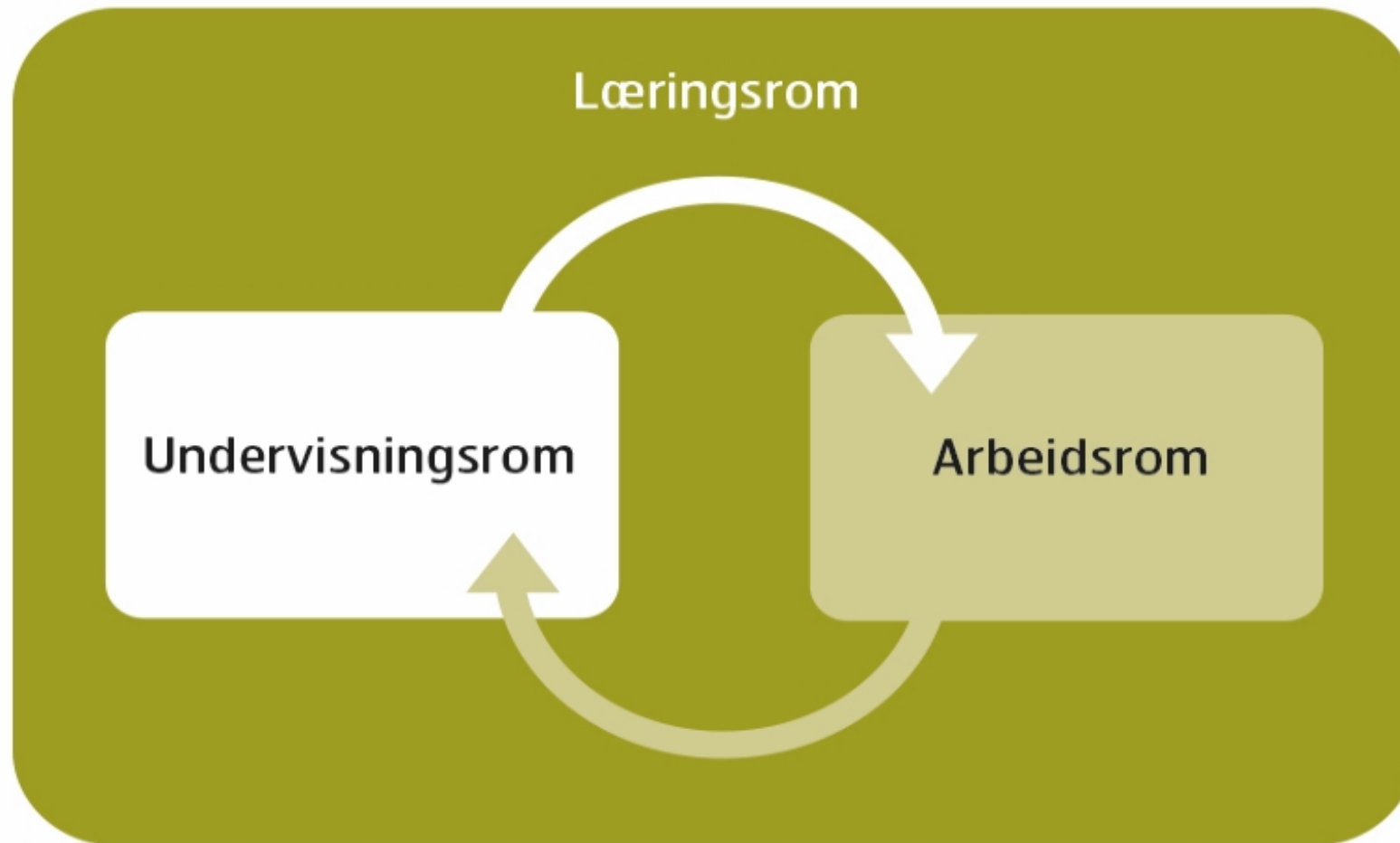
Arbeid = språklæring?

Hvordan lære språk på arbeidsplassen?

- Deltakeren må få tilgang til et aktivt norskspråklig miljø
- Deltakeren må få hjelp og støtte i språklæringsprosessen
- Læreren må få kompetanse på å arbeide med autentisk språk fra arbeidslivet

Modell etter Michael Svendsen Pedersen

Hente, analysere, bruke

Autentisk muntlig språk, utforskning av språket

Andenæs (2011) og Sandwall (2013) understreker at undervisning basert på autentisk muntlig språk må legge vekt på *utforskning* av språket og av kommunikasjonen som helhet: Hvorfor sies akkurat dette i akkurat denne spesielle situasjonen?

Autentisk muntlig språk...

De fremhever at opptak og transkripsjoner av samtaler **ikke må brukes til å drille perfekt memorering** av ytringer eller hele dialoger. Autentisk muntlig språk er uforutsigbart og alltid sterkt tilpasset den aktuelle situasjonen det brukes i.

Autentisk muntlig språk...

- Det er derfor hensiktsmessig å bruke materialet til å **lytte til, snakke om og reflektere over i lærerstøttede diskusjoner.**
- Utdragene brukes som **modellering for deltakernes egen språkbruk.**

Språklæring i praksis, integreringsoppgaver

- Interaksjonen
 - Hvordan gis instruksjoner?
- Relasjonene
 - Er det vanlig å småprate med hverandre?
- Arbeidsoppgavene
 - Hvilke arbeidsoppgaver gjør du sammen med andre?
- Læringskulturen/læringspraksisen
 - Hvem hjelper deg med å lære nye oppgaver?

Klasserommets genialitet

- Tiden kan stoppes
- Trygg arena
- Prøve ut språket, om og om igjen
- Repetere i ulike kontekster
- Systematisere

Arbeidslivskunnskap

- Fra Norsk kultur og norske verdier:
- <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/arbeidsrettet-opplaring/#ob=16867>

Språkutviklende arbeidsplasser

- Arbeidsplassen som helhet jobber med språkutvikling og gis opplæring i hvordan støtte den enkeltes språklæring
- Språkfaddere er sentralt
- Bruke ressursene på arbeidsplassen (morsmålsressurser)

Sikre forståelse

Inkludere i pauser

Snakke tydelig

Sette ord på oppgaver

Tålmodighet

Film

Praksis med språklige mentorer

- En kollega med avsatt tid
- Samarbeid med og veiledning fra norsklærer fra voksenopplæringen
- Inkludere deltaker i arbeidsmiljøet

Kompetanse Norge jobber for å utvikle ressurser for språklige mentorer

«deltagerne er hele mennesker, og ikke blot arbejdskraft. De skal bo og leve i landet, og integration og sproglæring hænger nøje sammen med hele deres liv. Sprogundervisningen kan derfor ikke reduceres til undervisning i arbejdsrettet sprog, og sprogundervisningen må bidrage til at deltagerne får mulighed for at forstå "systemet", dvs. hvordan samfundet og arbejdspladsen fungerer, hvilke regler der gælder, og hvilke kulturelle normer, traditioner og omgangsformer de møder, og hvordan de kan interagere med andre". (Michael Svendsen Pedersen, – ny artikkel)